

Львівський національний університет імені Івана Франка
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ТА
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З КУРСУ
ПЕДАГОГІКА СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ

для студентів III курсу факультету педагогічної освіти

Галузь знань 01 Педагогічна освіта
Напрямок підготовки Початкова освіта

Уклала: Світлана Цюра

Затверджено
на засіданні кафедри загальної та соціальної педагогіки
“ _____ ” _____ 20____, протокол № ____
Завідувач кафедри _____ доц. Равчина Т.В.

Вступ

Навчальна аудиторна робота з курсу «Педагогіка сімейного виховання» розрахована на 28 годин, з яких 14 – передбачено на лекційні заняття 14 – практично-семінарські.

Метою навчальної дисципліни “Педагогіка сімейного виховання” – є формування у студентів системного уявлення про сім’ю як середовище розвитку і виховання; формування професійних вмінь педагога використовувати знання педагогіки сім’ї для аналізу її виховної функції та планування і організації педагогічної взаємодії школи і сім’ї спрямованої на різнобічний розвиток дитини молодшого шкільного віку.

Особливості аудиторної та самостійної роботи з вивчення курсу зокрема визначаються тим, що сфера людської діяльності сімейне виховання, яка є об’єктом наукового аналізу на заняттях є безпосередньо знайомою студенту із власного досвіду життєдіяльності та опосередковано як результат взаємодії із оточуючим соціальним середовищем, осмислення репрезентативної інформації з науково-популярних, публіцистичних джерел та масмедіа. Тому у зміст запропонованих студенту індивідуальних робіт включено завдання для рефлексивного аналізу наявного у студента досвіду, а також спостереження за самостійно обраними моделями та зразками.

Завдання вивчення дисципліни полягає в оволодінні студентами досвідом:

- оперування знаннями про педагогіку сім’ї та її роль у розвитку і вихованні дитини, основні психолого-педагогічні засади сімейного виховання;
- спостереження, аналізу, оцінювання та інтерпретування інформації про різні аспекти і сторони сімейного виховання дітей;
- планування та застосовування шляхів і форм організації взаємодії сімейного виховного середовища дитини із шкільним середовищем її розвитку – професійним педагогічним та дитячим.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати :

- зміст понять «сімейна педагогіка», «сімейне виховання», «сім’я як соціальна інституція виховання», «сім’я як основна первинна соціальна група»;
- функції сім’ї як соціальної інституції, типології структурні характеристики та тенденції сучасного розвитку;
- завдання і цілі вчителя початкової школи в контексті роботи з дитиною та як її представником;
- сучасні теорії розвитку, співвідношення генетичного та контексту розвитку, механізми статевої соціалізації та підготовки до сім’ї;
- фактори сприятливі і несприятливі для розвитку сім’ї як первинної групи і середовища для соціалізації дитини;
- можливості і правовий простір реагування вчителя на порушення прав дитини, обов’язки вчителя під час безпосередньої роботи з батьками;

	Тема 5. Сутність і технології сімейного виховання	2	Підсистема сиблінги і її роль у розвитку та вихованні	2	8		ІЗ
	Тема 6. Зміст, форми і методи сімейного виховання	2	Сутність і технології сімейного виховання	2	8		ІЗ
	Тема 7. Спілкування у соціальному просторі сім'ї. Порухення взаємодії. Взаємодія школи і сім'ї	2	Зміст, форми і методи сімейного виховання	2	8		ІЗ
	Залік	2	Спілкування у соціальному просторі сім'ї. Порухення взаємодії.	2	21		ІЗ
	Всього	14		14	77		МК

ТЕМИ, ПЛАН І ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття № 1. Функції та типологія сучасної сім'ї Питання винесені на обговорення

1. Функції сім'ї: матеріально-економічна, житлово-побутова, репродуктивна, комунікативна, психологічного захисту, виховна, рекреативна.
2. Функція психологічного захисту у сучасній сім'ї в залежності від соціального статусу.
3. Типи сімей залежно від виконуваних ними функцій.
4. Особливості сучасної сім'ї.

Форма проведення: групова робота

Проблема для обговорення: Чи доцільно виокремлювати завдання вчителя початкової школи у взаємодії із батьками дитини в контексті типу сім'ї?

Література: основна 2,4,7; додаткова 1,2,9,10,13,14.

Семінарське заняття № 2. Сім'я – основний соціальний інститут виховання особистості

Питання винесені на обговорення

1. Поняття про сім'ю як малу соціальну групу. Характеристика сім'ї як групи, особливості її структури.
2. Механізми стабілізації і розвитку, традиції як фактор розвитку. Специфіка процесів групотворення у сім'ї.
3. Сім'я як самодостатня соціальна група – особливості її діалогу і взаємодії із зовнішнім середовищем.

Методи: дискусія, обговорення доповідей

Тема для дискусії: традиції сімей і шкільні традиції – простір для взаємодії чи окремі лінії розвитку.

Література: основна 2,3,5,7; додаткова 2,4,9,10,13,14.

Семінарське заняття № 3. Психолого-педагогічний простір сім'ї і початкова школа.

Питання винесені на обговорення

1. Вплив сім'ї на статевий розвиток дитини і її гендерні ролі.
2. Особливості спілкування і розвитку дітей молодшого шкільного віку за критерієм статі.
3. Підготовка дитини до виконання функцій члена сім'ї – розвиток досвіду позитивних міжособистісних стосунків у класі.

Методи: дискусія, робота у парах змінного складу

Тема для дискусії: основні помилки у діяльності вчителя початкової школи у контексті гендерних ролей та врахування завдань розвитку дитини за критерієм статі.

Література: основна 1,5,8; додаткова 2,3,5,6,11,12.

Семінарське заняття №4 Підсистема сиблінги та її роль у розвитку і вихованні

Питання винесені на обговорення

1. Підсистема сиблінги (співуродженці) у структурі сім'ї.
2. Педагогічні особливості роботи з дітьми залежно від сиблінгової позиції.
3. Консультативна та профілактична робота з батьками, чия поведінка жорстко детермінує соціальну позицію дитини у сім'ї.

Методи: індивідуальна розповідь, робота із систематизації у домашніх групах, дискусія

Тема для індивідуальної розповіді «Старші сиблінги – ті, яких я знаю.... молодші сиблінги....»

Завдання для домашньої групи – систематизувати індивідуальні розповіді у вигляді повідомлення. « За нашими спостереженнями сиблінгів...»

Проблема для обговорення на занятті: Чим відрізняється у школі поведінка молодшого і старшого сиблінга і як це враховувати вчителю.

Література: основна 1, 2,5,8; додаткова 1,2,3,4,7,8.

Семінарське заняття № 5. Сутність і технології сімейного виховання

Питання винесені на обговорення

1. Технології виховання як соціального регулювання поведінки і діяльності.
2. Технології виховання як соціального розвитку шляхом когнітивної інтерпретації:
3. Технології гуманістичного виховання, як створення умов для розвитку.

Методи: робота у групах змінного складу та індивідуальна робота

1 етап – 3-4 групи узагальнюють чим відрізняються учні, які отримали виховання відповідно до трьох технологій.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

T1, T2 ... T 4 – теми змістових модулів. МК – модульний контроль ;
ІЗ- індивідуальне завдання

Рекомендована література Основна

1. Кравець В. П. Психологія сімейного життя: Навчальний посібник. — Тернопіль, 1995. — 696 с. К. - ІЗМН, 1997. - 392 с.
2. Маценко Л.М. Педагогіка сімейного виховання: Навч. посіб. - К.: НАУ, 2008. – 160 с.
3. Молода сім'я: проблеми та умови її становлення / За ред. проф. А.Й. Капської. – К.: ДЦССМ, 2003. – 184 с.
4. Підласий І.П Педагогіка початкової школи: підручник. К, 2010
5. Психологія сім'ї : навчальний посібник /Поліщук В.М., Ільїна Н.М., Поліщук С.А. та ін.; за заг. ред. В.М.Поліщука. – Суми,2009. 282 с.
6. Радчук Г.К., Тіунова О.В. Сімейне виховання. Освітній тренінг для батьків: навчально-методичний посібник. – Тернопіль Навч. книга – Богдан, 2010. -120с.
7. Соціальна педагогіка / За ред. А.Й. Капської — К.: КДЦССМ, 2000. - 258 с.
8. Семиченко В.А., Заслуженюк В.С. Мистецтво взаєморозуміння. Психологія і педагогіка сімейного спілкування: навчальний посібник. Київ,1998. 214 с.

Допоміжна

1. Бондаровська В. та ін. Школа для батьків / В. Бондаровська, К. Бабенко, О. Возіянова та ін., ТОВ “Батискаф”. - К. - 2003. - 320 с.
2. Бондарчук О.І. Психологія сім'ї: Курс лекцій. — К.: МАУП, 2001. – 96 с.
3. Браун-Галковська Марія Домашня психологія: Подружжя, діти, родина / Пер. з польськ. З.Городенчук. – Львів: Свічадо, 2000. – 176 с.
4. Воскресенська О. В. Вплив батьків на конкурентні відносини сиблінгів Вісник Черкаського університету. Серія : Педагогічні науки : наук. журн. / Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси: Вид-во Черкас. нац. ун-т 2008 149- 151
5. Вінтергофф, М. Маленьким тиранам - ні! або Чому самого лише виховання недостатньо : як знайти вихід /М. Вінтергофф . — К. : Темпора, 2011 .
6. Вінтергофф М. Чому наші діти стають тиранами, або Загублене дитинство /М. Вінтергофф ; пер. С. Матіяш. – К. : Темпора, 2011. – 176 с.
7. Добсон Дж. Не бойтесь быть строгими. Советы родителям. – М., 1996.
8. Добсон Дж. Непослушный ребенок. - 4 изд. Пер. с англ. – СПб: Мир, 1998. - 224 с.

9. Збірник нормативно-правових актів у сфері захисту прав дітей. — К.: Дитячий Фонд ООН (ЮНІСЕФ), 2002. - 318 с.
10. Коваль Л.Г. Постовий В.Г. Сучасна сім'я та її педагогіка / В.Г. Постовий. — К., 1994.
11. Романчук О. Дорога любові. - Львів: Свічадо, 2001. — 128 с.
12. Сатир В. Как строить себя и свою семью: Пер с англ.: М, 1992. — 192 с.
13. Соціальна педагогіка: навчальний посібник / За ред. А.Й. Капської. — К., 2000. — 264 с.
14. Соціальна педагогіка. Навчально-методичний комплекс / За ред. А.Й. Капської - К., ДЦССМ, 2003.- 338 с.

Інформаційні ресурси

- освітні сайти Інтернет;
- фонди бібліотек: бібліотека кафедри загальної та соціальної педагогіки (вул. Туган-Барановського, 7); Львівська обласна педагогічна бібліотека (вул. Зелена, 24); Наукова бібліотека ЛНУ ім. Івана Франка (вул. Драгоманова, 5, 17).

Львівський національний університет імені Івана Франка
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З КУРСУ
ПЕДАГОГІКА СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ

для студентів III курсу факультету педагогічної освіти

Галузь знань 0101 Педагогічна освіта
Напряму підготовки 6.010102 «Початкова освіта»

Уклала: Світлана Цюра

Затверджено
на засіданні кафедри загальної та соціальної педагогіки
“ _____ ” _____ 20____, протокол № ____
Завідувач кафедри _____ доц. Равчина Т.В.

Львів – 2016

Вступ

Навчальна аудиторна робота з курсу «Педагогіка сімейного виховання» розрахована на 28 годин, з яких 14 – передбачено на лекційні заняття 14 – практично-семінарські. Самостійна робота – 77 год.

Метою навчальної дисципліни “Педагогіка сімейного виховання” – є формування у студентів системного уявлення про сім’ю як середовище розвитку і виховання; формування професійних вмінь педагога використовувати знання педагогіки сім’ї для аналізу її виховної функції та планування і організації педагогічної взаємодії школи і сім’ї спрямованої на різнобічний розвиток дитини молодшого шкільного віку.

Особливості аудиторної та самостійної роботи з вивчення курсу зокрема визначаються тим, що сфера людської діяльності сімейне виховання, яка є об’єктом наукового аналізу на заняттях є безпосередньо знайомою студенту із власного досвіду життєдіяльності та опосередковано як результат взаємодії із оточуючим соціальним середовищем, осмислення репрезентативної інформації з науково-популярних, публіцистичних джерел та масмедіа. Тому у зміст запропонованих студенту індивідуальних робіт включено завдання для рефлексивного аналізу наявного у студента досвіду, а також спостереження за самостійно обраними моделями та зразками.

Завдання вивчення дисципліни полягає в оволодінні студентами досвідом:

- оперування знаннями про педагогіку сім’ї та її роль у розвитку і вихованні дитини, основні психолого-педагогічні засади сімейного виховання;
- спостереження, аналізу, оцінювання та інтерпретування інформації про різні аспекти і сторони сімейного виховання дітей;
- планування та застосовування шляхів і форм організації взаємодії сімейного виховного середовища дитини із шкільним середовищем її розвитку – професійним педагогічним та дитячим.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати :

- зміст понять «сімейна педагогіка», «сімейне виховання», «сім’я як соціальна інституція виховання», «сім’я як основна первинна соціальна група»;
- функції сім’ї як соціальної інституції, типології структурні характеристики та тенденції сучасного розвитку;
- завдання і цілі вчителя початкової школи в контексті роботи з дитиною та як її представником;
- сучасні теорії розвитку, співвідношення генетичного та контексту розвитку, механізми статевої соціалізації та підготовки до сім’ї;
- фактори сприятливі і несприятливі для розвитку сім’ї як первинної групи і середовища для соціалізації дитини;
- можливості і правовий простір реагування вчителя на порушення прав дитини, обов’язки вчителя під час безпосередньої роботи з батьками;
- особливості взаємодії школи і сім’ї, що має молодшого школяра;

вміти :

- застосовувати знання про особливості сімейного виховання до аналізу її практики через призму діяльності вчителя молодшої школи;
- проводити аналіз і діагностувати рівень функціонування сім'ї як виховної інституції, профілактичної роботи з проблемами сімейного виховання і соціалізації,
- надавати допомогу родині у розробці і осмисленні завдань форм та методів сімейного виховання.
- зіставляти концепції сімейної педагогіки і аналізувати їх власне бачення;
- характеризувати методи та форми взаємодії педагога з сім'єю, врахування особливостей сімейного виховання;
- аналізувати проблеми любові і шлюбу, молоді сім'ї, розлучень і конфліктів у контексті виховання дітей;
- використовувати знання про роль сім'ї у розвитку психічних, соціальних та моральних якостей дитини для проектування взаємодії педагога із сім'єю;
- використовувати знання про стратегії розвитку сімейного середовища, життєвий цикл сім'ї у контексті її виховної функції
- аналізувати власний досвід, пріоритети і стереотипи сімейного виховання на предмет його осмислення і подальшого розвитку.

ТЕМИ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ тем и	Завдання для самостійної роботи	Література
1	1. Скласти у зошиті для самостійної роботи коротку характеристику сім'ї до якої ви належите як групи, визначити особливості її структури. 2. Підготувати відповіді на питання семінарського заняття 3. Виписати у термінологічний словник характеристику механізмів стабілізації і розвитку сім'ї як соціальної групи	Основна 2,4,7
2	1. Скласти у зошиті для самостійної роботи коротку характеристику реалізації функцій сім'ї одного із ваших однокласників відповідно до її типу. 2. Підготувати відповіді на питання семінарського заняття 3. Виписати у термінологічний словник типи сімей	Основна 2,4,7
3	1. Охарактеризувати гендерні ролі на прикладі добре відомої вам сім'ї, не обов'язково тієї членом якої є. Основне розглянути на прикладі сім'ї співпадіння або не співпадіння схем і ролей, тому можна використати літературні джерела, кінофільми тощо). 2. На основі джерел до вивчення курсу скласти коротку	Основна 1,2,4,7,58

T1, T2 ... T 4 – теми змістових модулів. МК – модульний контроль ;

ІЗ- індивідуальне завдання. Кількість завдань – 8, з них 1-2 оцінюються у 2 бали, 3-8 у 3 бали, всього 22 бали

Завдання виконуються у зошиті для самостійної роботи.

Рекомендована література **Основна**

1. Кравець В. П. Психологія сімейного життя: Навчальний посібник. — Тернопіль, 1995. — 696 с. К. - ІЗМН, 1997. - 392 с.
2. Маценко Л.М. Педагогіка сімейного виховання: Навч. посіб. - К.: НАУ, 2008. – 160 с.
3. Молода сім'я: проблеми та умови її становлення / За ред. проф. А.Й. Капської. – К.: ДЦССМ, 2003. – 184 с.
4. Підласий І.П. Педагогіка початкової школи: підручник. К, 2010
5. Психологія сім'ї : навчальний посібник /Поліщук В.М., Ільїна Н.М., Поліщук С.А. та ін.; за заг. ред. В.М.Поліщука. – Суми,2009. 282 с.
6. Радчук Г.К., Тіунова О.В. Сімейне виховання. Освітній тренінг для батьків: навчально-методичний посібник. – Тернопіль Навч. книга – Богдан, 2010. -120с.
7. Соціальна педагогіка / За ред. А.Й. Капської — К.: КДЦССМ, 2000. - 258 с.
8. Семиченко В.А., Заслуженюк В.С. Мистецтво взаєморозуміння. Психологія і педагогіка сімейного спілкування: навчальний посібник. Київ,1998. 214 с.

Допоміжна

1. Бондаровська В. та ін. Школа для батьків / В. Бондаровська, К. Бабенко, О. Возіянова та ін., ТОВ “Батискаф”. - К. - 2003. - 320 с.
2. Бондарчук О.І. Психологія сім'ї: Курс лекцій. — К.: МАУП, 2001. – 96 с.
3. Браун-Галковська Марія Домашня психологія: Подружжя, діти, родина / Пер. з польськ. З.Городенчук. – Львів: Свічадо, 2000. – 176 с.
4. Воскресенська О. В. Вплив батьків на конкурентні відносини сиблінгів Вісник Черкаського університету. Серія : Педагогічні науки : наук. журн. / Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси: Вид-во Черкас. нац. ун-т 2008 149- 151
5. Вінтергофф, М. Маленьким тиранам - ні! або Чому самого лише виховання недостатньо : як знайти вихід /М. Вінтергофф . — К. : Темпора, 2011 .
6. Вінтергофф М. Чому наші діти стають тиранами, або Загублене дитинство /М. Вінтергофф ; пер. С. Матіяш. – К. : Темпора, 2011. – 176 с.
7. Добсон Дж. Не бойтесь быть строгими. Советы родителям. – М., 1996.
8. Добсон Дж. Непослушный ребенок. - 4 изд. Пер. с англ. – СПб: Мир, 1998. - 224 с.

9. Збірник нормативно-правових актів у сфері захисту прав дітей. — К.: Дитячий Фонд ООН (ЮНІСЕФ), 2002. - 318 с.
10. Коваль Л.Г. Постовий В.Г. Сучасна сім'я та її педагогіка / В.Г. Постовий. — К., 1994.
11. Романчук О. Дорога любові. - Львів: Свічадо, 2001. — 128 с.
12. Сатир В. Как строить себя и свою семью: Пер с англ.: М, 1992. — 192 с.
13. Соціальна педагогіка: навчальний посібник / За ред. А.Й. Капської. — К., 2000. — 264 с.
14. Соціальна педагогіка. Навчально-методичний комплекс / За ред. А.Й. Капської - К., ДЦССМ, 2003.- 338 с.

Інформаційні ресурси

- освітні сайти Інтернет;
- фонди бібліотек: бібліотека кафедри загальної та соціальної педагогіки (вул. Туган-Барановського, 7); Львівська обласна педагогічна бібліотека (вул. Зелена, 24); Наукова бібліотека ЛНУ ім. Івана Франка (вул. Драгоманова, 5, 17).

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З КУРСУ (ЗАЛІК)

1. Визначення сім'ї. Поняття про сім'ю як малу соціальну групу.
2. Характеристика сім'ї як групи, особливості її структури. Механізми стабілізації і розвитку.
3. Сім'я як самодостатня соціальна група – особливості її діалогу і взаємодії з зовнішнім середовищем, традиції як фактор розвитку. Специфіка процесів групо творення у сім'ї.
4. Основні аспекти і завдання діяльності вчителя початкової школи пов'язані з родиною дитини та сімейним вихованням.
5. Особливості та перспективи розвитку сучасної сім'ї та родинного простору.
6. Функції сім'ї: матеріально-економічна, житлово-побутова, репродуктивна, комунікативна, психологічного захисту, виховна, рекреативна.
7. Функція психологічного захисту у сучасній сім'ї в залежності від соціального статусу. Особи, що беруть на себе функції.
8. Типи сімей залежно від виконуваних ними функцій.
9. Типології сім'ї на основі особливостей спілкування і міжособистісних стосунків та на основі типових наслідків впливу на формування соціальних навичок дитини.
10. Механізми та теорії статевого розвитку. Вплив сім'ї на статевий розвиток дитини. Гендерні ролі.
11. Інститут шлюбу. Любов як основа сімейних взаємин, теорії любові. Теорії вибору сімейного партнера.

12. Особливості молодшої сім'ї у контексті виховання дітей молодшого шкільного віку.
13. Особливості спілкування і розвитку дітей молодшого шкільного віку за критерієм статі.
14. Підготовка дитини до виконання функцій члена сім'ї – розвиток досвіду позитивних міжособистісних стосунків у класі.
15. Підсистема сиблінги (спів уродженці) у структурі сім'ї. Соціальна позиція – рідні однокровні, рідні напівкровні, зведені, усиновлені, одинаки, близнята, дві, три, багато дітей у сім'ї.
16. Психоаналітична школа трактування умов розвитку сиблінга як детермінуючих щодо формування заданої позиції. Гуманістична школа.
17. Педагогічні особливості роботи з дітьми залежно від сиблінгової позиції.
18. Консультативна та профілактична робота з батьками, чия поведінка жорстко детермінує соціальну позицію дитини у сім'ї.
19. Теорії походження виховання у контексті функцій сім'ї.
20. Сім'я як мікросистема соціалізації. Механізми соціалізації та індивідуалізації.
21. Технології виховання як соціального регулювання поведінки і діяльності: лише через покарання, чітко обумовлену систему заохочень і покарань, неурегульованого застосування заохочень і покарань, лише шляхом заохочення.
22. Технології виховання як соціального розвитку шляхом когнітивної інтерпретації: система обов'язкових для всіх правил, дисонанс або діалог різних підсистем правил, гнучкі правила, правила, що укладаються спільно.
23. Технології гуманістичного виховання, як створення умов для розвитку.
24. Особливості самоорганізації змісту, принципів, форм та методів сімейного виховання.
25. Класифікація та характеристика методів виховання: формування свідомості і розвиток когнітивного досвіду; формування вмінь, навиків і досвіду діяльності, спілкування та самопізнання; формування навиків самоконтролю і стимулювання поведінки та діяльності.
26. Традиції, практика і засоби сімейного виховання у історико-культурному вимірі українців.
27. Спілкування у соціальному просторі сім'ї: особливості.
28. Рівні і стилі батьківського спілкування: авторитетний, авторитарний, ліберальний, демократичний. Позитиви і негативи стилів.
29. Порушення взаємодії у сімейному середовищі виховання, його основні напрями гіперпротекція, гіпопротекція, емоційне відторгнення, жорстокого ставлення до дитини, виховання в дусі «високої моральної відповідальності».
30. Порушення взаємодії у сім'ї, основні причини.
31. Конфлікти у сім'ї, способи розв'язання.
32. Взаємодія школи і сім'ї у організаційно-педагогічній діяльності вчителя початкової школи.

33. Робота із батьками як складова професійної діяльності вчителя початкової школи.
34. Форми методи роботи вчителя із батьками.
35. Планування роботи з урахуванням віку учнів та індивідуальних особливостей дитини і її родини.